

ERŐSMEGYEI NAPLO

Előzetesi árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1/2 évre	3 K.	1/2 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos: Baranyay Lajos.

JÓLSIKERÜLT

napnak tekintette azelőtt a szociáldemokrácia hivatalos kürtöse, hogy kitérőfálhatta az „örög istent, akiben a falusi anyókák annyira tudnak bízni és akit imádságukkal lehunak az égből.“ Mikor a háború nem fakasztotta százezerszámmra a vérrózsákat, akkor valóságos kéjelegtek az atheizmussal, s a Róka Tóniujk vallásnyúló viccei voltak a legkedvesebb csemegéjük. Mosolyogtak a „nagyszakállas égi bácsin“, akinek ugyancsak nehéz lenne az élete, ha a földi emberek ügyesbajos dolgaival törődnek. Még a háború elején is el-elcsuszott egy-egy szellemeskedésük, amikor arról apsztrófálódtak, hogy milyen páti most az Isten. Antánt, vagy a miénk?

Fussunk csak vissza képzeletben néhány esztendő, jusson csak eszünkbe az akkori karácsonyi nagy káromkodásuk, amikor útszéli kanásztílusban verseltek Jézusról, Máriáról, amikor valóságos örjöngtek istentelenségük fitogtatásával.

A tizenegyhónapos háború látszólag a szociáldemokrata kezeket is imára kulcsolta, mert most már ilyesmiket lehet olvasni a lapjukban: Háború Isten, könyörülj rajtunk, irgalmaz nekünk és küldd el győzelmes békéd kegyelmét.

Naivság volna komoly gondolkodásnak, észretérésnek tekinteni ezt az atheista szociáldemokrácia részéről, mert ez tisztán fizleti hang és könyörgés. Érti azt, hogy most zsebremerenő veszedelem lenne a rókatöniskodás. Tudja, hogy a megtántorodott párthívek kezesítésével, szenvedéssel, gyászszal vannak tele, akiket nem lehet most in nomine Patris, örög apád fát visz viccekkel traktálni, akiknek most szintén

„Jézus segíts“ kell. Tehát ő is Isten irgalmaért könyörög.

Vajjon észretérnek-e azok, akiket eddig oly szégyenletesen tudtak az orruknál fogva ve-

zetni a szociáldemokráciából kiduszgadzogott agitátorok?

A háború már sok kijózanodást teremtett, talán itt is meglesz az eredmény.

A világháború.

A galiciai győzelem.

A jaroslai, a szieniai, a zarárnói ütközetekből egy általános nagy csata fejlődött ki, a mely Szieniaától Bukovináig az egész fronton tart. A Dnyeszter mentén ellenállást igyekeznek kifejezni az oroszok, míg a San vonalán már nem képesek egy hathatós defenzívára sem. Ezen az óriási fronton alakulnak most az események és ha a fegyverek szerencséje el nem hagy minket, akkor egész Galicia és egész Bukovina területe már a legközelebbi napokban és véglegesen megúszul az idegen ellenségtől.

Lemberg kiűritésére már minden előkészület megtett az oroszok, amit most már a francia sajtó is beismer. A orosz gőzhenger is megállott, mert elfogyott a munició és az orosz hadvezetés a rajvonalba levő tiszteket azzal a hazugsággal tartja, hogy nemsokára új ágyúk és új municiók érkeznek Amerikából. De az orosz csapatokat most már semmiféle híreszteléssel nem lehet bátorítani s ezzel magyarázható meg, hogy közöttük napról-napra növekszik azoknak a száma, akik a szövetséges csapatoknak megadják magukat.

Az olasz háború.

Az olasz háború kezdő csatározásai még folyamatban vannak. Az Isonzo völgyében folytonosan kudarcok érik az olaszokat és Cadorna vezérkari főnök hiába igyekszik ezeket leplezni, az olasz közönség ideges türelmetlenségbe esett.

Tirolban a helyzet változatlanul jó és a derék tiroliai a legnagyobb bizalommal tekintenek szűkebb hazájuk sorsa elé. Az olasz hadvezetés fejtelensége élénk gondot okoz már Angliá-

ban is, amely még Franciaországnál is inkább bűnös abban, hogy Olaszországot e kalandos és vakmerő vállalkozás elé vitte. A londoni lapok nem győznek elég figyelmeztetést küldeni az olasz vezérkarnak, hogy tegyen le esztelen és vakmerő terveiről és vegye figyelembe, hogy a monarchia hadserege tizenegy hónapi diadalmas csatákban olyan harcokszégre tett szert, amelylyel nehéz fölvenni a versenyt.

Galicában a szövetséges csapatok támadása következtében csaknem az egész arcvonalon heves harc fejlődött ki.

Mackensen vezérezredes hadserege elkiseredett harc közt Rakovicától kétfelől és Oleszyce irányában nyomul előre. Hozzá csatlakozólag Böhm Ermolli tábornok csapatai az oroszokat Moscsikától keletre és délkeletre támadják, ahol új ellenséges állások fedezik a Grodek felé vivő utat.

A galiciai harcokban a június 12-ike óta beszállított foglyok száma ismét néhány ezerral emelkedett.

Szavietől

nyugatra német csapatok rohammal elfoglalták Dauksze falut és azután két-három orosz ezrednek több ellentámadását visszaverték. Négy tiszte és 1660 főnyi legénységet elfogtak.

„Százézer fogoly.

Azzal a 16.000 fogollyal, a melyet a Mackensen-hadsereg tegnapelőtt az orosz front áttörésekor fogott el, a június 1 óta fogságba jutott oroszok száma jóval több 100.000-nél.

Az olasz kudarca.

Az olaszok újabb kísérletei, hogy Tolmeinnél és Plavanál állásainkhoz közeledjenek, ismét sikertelenek maradtak. Tegnap az Isonzo-arcvonalon egyes szakaszain nyugalom volt. Egy olasz parlamentér által támogatott azt a kérést, hogy a hatalmak eltemetése céljából tüzet szüntessünk, katonai okokból elutasítottak.

A franciák harca.

A franciák tegnap újabb vereséget szenvedtek. A június 13-án szenvedett súlyos veszteségtük ellenére, áttörő kísérleteiket a lievin-arasszi fronton nagy szívóssággal folytatták. A retentő mennyiségű lövészer felhasználásával előkészített és sűrű sorokban előre hullámzó francia támadások derék csapataink tüzeben az ellenség leg-súlyosabb veszteségével, kivétel nélkül ismét összeomlottak.

Mackensen vezérezredes köszönete a vármegyéhez.

A vármegye üdvözlő táviratára, hogy Mackensen vezérezredest, a világháború nagy hadvezérét a 10. huszárezred tulajdonosává nevezték ki, ma érkezett meg a köszönő válasz.

Aispan.

Széhevár.

Jaroslau június 15.

Szívélyes köszönet a felkes üdvözlésért. Öfelsége kegye, amellyel engem a 10. huszárezred tulajdonosává kegyeskedett kinevezni, a legnagyobb örömmel és hálával tölt el.

Mackensen
vezérezrede

SÖVEGJARTÓ vaszonruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ
szabott árak.

Egyes szám ára 4 fillér.

MEGÉRKEZETT a pilseni ezred.

Pilsenből Székesfehérvárra helyezett 35. közös gyalogezred szerdán hajnalban érkezett meg a városba. Öt vonattal jött a legénység s a mentelmi gyakorlati sorakozott, ahol a hivatalos fogadtatás folyt le. A fogadtatáson megjelentek: Gróf Széchenyi Viktor főispán, dr. Saára Gyula polgármester, Sági Lajos főkapitány, Balogh József, a katonai ügyosztály vezetője, továbbá a helybeli ezredék tisztikara Aulik ezredes és Tattay alezredes vezetésével. A főispán üdvözölte az ezredet, s kifejezte óhaját, hogy a kölcsönös jóbarátság fenn fog lenni a város lakossága és az ezred között. A katonaság részéről Aulik ezredes mondott beszédet. Az üdvözőlő beszédekre Sicherawa Adolf ezredparancsnok válaszolt.

Feltűnő volt, hogy a vonatok, amelyen érkeztek, ami nemzeti színűnkkel voltak díszítve, ugyancsak az ezred zászlaja is, valamint a legénység sapkája. Egy századot egy felkötött karu főhadnagy vezetett, s csaknem valamennyi katonájának a mellén díszlett a vitézségi érem. Az ezred legénysége 80 százalékban osztrák-német. Ugy a tisztikar, mint a legénység első megjelenése a városban megnyerő volt; a közönség a legnagyobb szíveséggel állt nekik rendelkezésükre az utbagazításoknál. Az utcákon mindenütt lehetett látni, hogy szöbalegyednek a publikummal s a társalgás a legudvariasabb módon folyt. Remélhetőleg holmi éretlenkedésektől mindenki tartózkodni fog, s nem szolgáltat okot semmiféle kellemetlenségre.

Tudakozó iroda.

Csórótt.

Gróf Somssich Józsefné, születt gróf Szögyény Kamilla Csóron tudakozó irodát létesített Csór és környékbeli községek számára. Az iroda a hadbavonultak, sebesültek és hadifogságban levő katonák és hozzátartozóik között az érintkezést közvetíti.

Az irodában eltűnt katonák után lehet tudakozódní, fogságban levőknek leveleket küldeni, sebesülteknek egyik körházból a másikba léendő áthelyeztetését iránt folyamodni.

A nemeslelkű grófnő elhatározása nem szorul dicséretre. Hálásak lehetnek érte a csóriak és a környékbeliek, hogy hozzátartozóiknak keresésében segítségükre lesz.

A közlelmzési ügy rendezése. Maximális árakat kérünk a piacon!

Mészárosok, fűszerek, vendéglősök.

Miért eszünk mi tovább is kukoricakenyeret?

A közlelmzés kérdése minálunk még mindig a jövő problémája, egy óriás kérdőjel, mely megoldásra vár. Míg a piacon csak egyséket büntetnek meg az uszora miatt, addig itt nem lesz rend. Ide rendszer kell, nem általános, problematikus kijelentés; szigorú árszabás kell minden árucikkre, amint azt már nem egy vidéki város hatósága nagyon helyesen megcsinálta. Közöltük már a szabadkai maximális árakat, most ismét módunkban áll újabb árszabás megállapításokat, közzélni. Ime a követendő példák:

Nagybecskereken a rendőrhatalom a belügyminiszternek 8600—1914. számú rendelete alapján a piaci élelmiszek árait a következőképp állapította meg:

Kenyér, kilója	46 fill.
Tojás, 3 darab	20 fill.
Halak: kecsge 2 K, süllő 1 K 60 f.	20 fill.
ponty 1 K 60 f apró 50 f. kilónként.	
Csirke, élsúlyban, kilónként	1 K. — fill.
Liba, ruca, tyuk, kilója	1 K. 20 fill.
Liba, ruca, tyuk, hizlalt, kilója	1 K. 60 fill.
Galamb, kilója	50 fill.
Barány, élsúlyban, kilója	1 K. 20 fill.
Sertés, élsúlyban, kilója	1 K. 60 fill.
Borju, élsúlyban, kilója	1 K. 30 fill.
Marha, élsúlyban, kilója	1 K. 20 fill.
Burgonya, tavaszi, kilója	12 fill.
Burgonya, uly kilója	20 fill.
Zöldborsó, kilója	40 fill.
Cseresznye (vlogatott), kilója	50 fill.
Saláta, fejenki	4 fill.
Zöldség, csomója	6 fill.
Hagyma, csomója	4 fill.
Tej, literje	24 fill.
Tejföl, 2 deciliter	20 fill.

A fenti árakat a rendőrség szigorúan betartja és az ellenük vétőket öt napi elzárással és 200 korona pénzbüntetéssel sújtja. Tilos a kofáknak délelőtt vásárolni vagy 12 óra előtt árusítaniok. Az ez ellen vétők szigorúan büntetettek.

Nagyváradon a tanács június 12—13-ára a következő maximális árakat szabta meg:

Saláta egy fej 3 fillér.	
Zöldborsó literje 60—70 fill.	
Retek csomója 12—14 fill.	
Óburgonya 1 kiló 12 fill.	
Ujburgonya 1 liter 28 fill. 1 kiló 30 fill.	
Kalarabé csomója (5 drb.) 14—18 f.	
1 csomó hagyma (nagyság szerint) 6—10—16—22 fill.	
1 darab tának való ugorka (nagyság szerint) 8—18 fill.	
1 csomó zöldség 8 fill.	
1 csomó zöldség 8 fill.	
1 csomó poduklevél 4 fill.	
1 darab tojás 10 fill.	
1 liter tej 30 fill.	
1 liter tejföl 1 K 20 fill.	
1 kiló tehéntúró 80 fill.	
1 kiló vaj 5 K 60 fill.	

1 kiló sertészsir 5 K 20 fill.
1 kiló zsirszalonna 4 K 20 fill.
1 kiló háj 5 K.
1 liter pósméte 50 fill.
1 pár sovány liba (nagyság szerint) 6—9 K.
1 pár csirke (nagyság szerint) 2—3 korona.

A vidéki városok tehát egy másútan megállapítják a maximális árakat, Fehérvárot azonban, úgy látszik, erre még nincs szükség.

A piaci ügy rendezésébe már belekapott a hatóság. Ha rendet csinál, nagy dolgot művel, ezzel azonban csak félmunkát végzett. Radikális tisztogatás kell minden vonalon. Mint értesülünk, a meszárosokra és fűszerekre ugyancsak reá kerül a sor, hiszen ezt a dolgok természetes rendje hozza magával. A nagyközönség persze annak örülne igazán, ha az a téli hízalási terv nem maradt volna pusztán tervezgetés, jámbor óhaj, hanem igaz valóság. Szinte irigykedve olvassuk a Szombathelyi Újságban a következőket:

A husellátás terén is rövidesen megkönnyebbülés áll be. A polgármester nagystíli terve, a sertéshizlalás pompásan sikerül. A város sertései gyönyörűen fejlődnek. Egészséges, pompás állatok, gyönyörűes nézni is őket. Az első korosztály hatalmas példányai már túl járnak a két mázsán. 85 darab remek állat a jövő hónapban már a hatóságok husszékébe kerül.

De nemcsak az a 85 sertés kerül közfogyasztásra. A további korosztályok is ott hevernek már a hízalalóban, a tiszta homokon, vagy a fürdőjükbén. Különböző stádiumban eddig vagy hatszáz sertése van a városnak, s jön utánuk még sok. A sertésbus és zsir dolgában Szombathelyen vége a spekulációnak.

A polgármester akciója nemerül ki a sertéshizlalással. A hatóságok husszékére további feladatokat várnak. A polgármester marhavágást is tervez s gondoskodik vadhus kimerésről is. Legelőbb fagyasztott fácánt fogunk kapni még pedig jutányos áron.

Magyarországról mindig azt olvastuk, hogy egyike a világ első termelő államainak, így azt hittük, hogy az élelmiszer-uzsora legkevésbé fog nálunk dühöngeni. Eppen megfordíva történt. Majdnem hihetetlen, mit Németországról olvassuk. Tessek csak ezt a német vendéglői állapot a mieinkkel összehasonlítani:

Husleves 10 pfennig. Marhaszegy metélttel 40 pf. Marhaszegy kelbimbóval vagy sárgarépával 60 pf. Marhaj burgonyapürével 60 pf., Borjuszelét-gombával 80 pf., Kövi

ponty vajjal 70 pf., Bőrös sertéskaraj kellel vagy gombóccal 50 pf., Borjuvesés gombóccal 70 pf., Roastbeff gombóccal 60 pf., Feketeretek reszelve, vagy felvágva vajjal 30 pf., Hónapos reték vajjal 40 pf., Kompótok: szeder vagy almapiüré 15 pf., Saleták; uborka, vörösrépa, zeller, 10 pf., Sajtok; svájci, fél gervais 30 pf., Camembert 40 pf., Kávé 15 pf.

Még a megszállott Belgiumban is külömbök az állapotok, pedig ott a háboru retentés pusztítást vitt véghez mindenben. Így például Lütichben a hadiárak igen mérsékeltek. Borjusült főzelékkel 1 márka, rum-psteak körtéssel 1 márka 40 pfennig, spárga sonkával 1 márka 20 pfennig, szárnyas salátával szintén 1 márka 20. Egy egész menü, mely áll levéből, főzelékből és vanília-kremből, 1 márka 40 pfennigbe kerül.

A közönség talán semmire sem panaszkodott annyit, miht a kenyérré. Megvalljuk, volt is ok rá. A kenyér minden volt, csak nem kenyér; nagyon sokszor ehetetlen, sületlen, gyomorhaj csináló, fekete sárga masszát adtak a vendéglökbén a szegény számalomraméltó vendég elé. Reméljük, hogy most már megszünik ez az egészségügyi szempontból káros, lehetetlen állapot Fehérvárot is. Hogy mást ne említsünk, Ausztriában, melyet jó részben mi láttunk el gabonával, legutóbb már megkezdődött a kukoricaliszt alkonya. A napokban egy miniszteri rendelet jelent meg, mely szerint a búzalisztet csakis főzés céljaira kell árpalisszettel keverni, még pedig, nem mint eddig 50 százalék, hanem csak 30 százalék árpával. A finom sütlőlisztet, valamint a kenyérsütésre való búzalisztet keveretlenül lehet most már forgalomba hozni, azaz Ausztriában máttól fogva lehet tiszta búzalisztből süttött kenyeret sütni és forgalomba hozni. Magánosok és vendéglősök korlátlan mennyiségben szerzhetnek be tiszta búzalisztet és korlátlanul süthetnek belöle buzakenyeret, a pékek azonban és általában azok, akik kenyérsütéssel iparszerűleg foglalkoznak, kötelesek ugyanannyi kukorica, burgonya, vagy rozs-lisztet beszerezni, mint amennyi búzalisztet vásárolnak, hogy azonban a búzalisztet keveretlenül dolgozzák-e fel, vagy pedig a sütés előtt megkeverik lisztptölékkal, az tisztára tőlük függ.

De nemcsak Ausztriában van így, hanem csodák-csodája Magyarorszag egyes vidékein is. Boldog zalamegyeiek, akik már dicsekedhetnek azzal, hogy nem esznek kukoricakenyeret:

Zalavármegye alispáni hivatalához leirat érkezett a napokban. A kormány június 17-ét kezdve fölfüggeszti a kukoricaliszt kötelező használatára vonatkozó rendeletet, ami annyit jelent, hogy Zalavármegyében is csak árpával vagy rozsossal kevert búzaliszt kerülhet forgalomba. A kukoricalisztos kenyeret tehát, amelyet anyi hazafias önmegtadással fogyasztottunk eddig, az árpával és rozsossal kevert buzakenyér váltja fel.

Mint értesültünk, szerdán délután 4 órakor a városi közlemezési bizottság széleskörű értekezletet tart, amelyen reméljük, a nagyközönség teljes megelégedésére fogja az élelmezés ügyét megoldani.

Székesfehérvár legnagyobb hadikórházának felszentelése.

A Budai-uton létesített nagy Barakk-tábor egy részét hadikórháznak rendezték be 1000 beteg részére. Az új kórház a legmodernebb felszerelésekkel van ellátva s rövid idő alatt átadják rendeltetésének.

A kórházat a hadikórházak parancsnokságának óhajára előbb felszentelik. A felszentelési ünnepség folyó hó 14-én, szombaton reggel 9 órakor lesz, amelyet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök fog végezni a városi papság segítségével. A kórház telepén tábori mise lesz, amelyet szintén a megyéspüspök végez. Az ének-kart a Szociális Misszió Társulat tagjai szolgáltatják. Szentmise végén a 35. gyalogezred zenekara fog játszani. A felszentelési szertartás nyilvános lesz, melyen a közönség is résztvehet.

A város erélyes intézkedése a villanybotrányok miatt.

Végre a város is megunt a sok kellemetlenséget, amelyet a villanygyár okoz a közönségnek, de különösen a villanyerőre berendezett iparvállalatoknak. Egy bizottság alakult, mely állandóan ellenőrzi a telepet s minden héten jelentést ad a polgármesternek. A bizottság tagjai a következők: Rauscher Béla, a déli vasúti gépgyár főfelügyelője, Tarján Géza mérnök, Naszály József iparfelügyelő, Kunos Gyula tanár, könyvszakértő, Vermes Mihály ügyvéd, dr. Kisteleki Károly főügyész, Farkas Sándor tb. főjegyző. A bizottság elnöke dr. Saára Gyula polgármester.

A bizottság az egész telepet felülvizsgálja s amint kifogásolni valót talál, felszólítja az igazgatóságot, hogy jó berendezéseivel felcserélje. Ha a részvénytársaság vonakodni fog a bizottság parancsainak eleget tenni, úgy akkor bírói uton fogják kényszeríteni rá.

A bizottság kedden délután vizsgálatot tartott a villanygyárban a múlt heti zavarok miatt. Megállapították, hogy csőrepedés történt, amelyet azonban nem lehet vis ma-

jornak nevezni. Sőt gondatlanságnak minősítette a vizsgálat, mert a csőrepedés a kazánkó miatt történt.

A kazánkó a vízből rakodik le, amelyet azonban vegyi uton el kell távolítani, mert különben a csőveket fölmelegíti s a fölmelegedett cső szétrobban. Ezelőtt két évvel már figyelmeztették a telepet erre, de ugyilátszik még nem gondoskodott róla. Ezért történt újból a csőrepedés. A szakértő bizottság a vizsgálatot "jegyzőkönyvbe" vette s a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

A polgármester felszólította továbbá a bizottságot, hogy az egész telep leltározását is végezze el, mert erre a gyár megváltásánál szükség lesz.

Levél a harctérről.

Egy Hindenburg-vitéz írja a harctérről a következő levelet, amelyben megemlíti, hogy fájdalommal érintette őket az ezred áthelyezése.

Tisztelt Szerkesztő Úr! Ezredünk áthelyezése fájdalommal érintett bennünket, mindazonáltal nem feledkezünk meg szereteteinkről sem. Pár sorral vázolok egy napot, amely nekünk is kedves volt. Századparancsnokunk Matthes főhadnagy, zászlósnokunk Tar Tóni, szintén fehérváriak s így kedves társaság van együtt.

Már három napja övezi sáncárkunk egy falu széleit körül; közvetlenül a szélén pedig mi tanúazunk pár száz lépéssel hátrább. Falunkat állandóan tűz alatt tartja ágyuival az ellenség s így természetesen minket is. Hűséges pucérom, egy sárkereszturi cigány, főlhajtott a házakban egy hegedűt és egy gordonkát, ami óriási örömet keltett. Csak látni kellett volna sugárzó arcát. Egy szóló, szájharmónika, a brácsa és gordonka oly jó kvartett volt, amit civilben is érdemes összehozni. Közvetlen közelben vagdortak le az orosz 22 cmes gránátok, pár halott és sebesültünk is lett s a bataillonscommandó, Tóthfalussy kapitány urat is majdnem agyonvágta egy házban, mindamellett jellemző, tovább húzták a szivhez szóló magyar nótákat, az eddigi vigákat szomorúakkal váltván fel. Szeretett tisztjeink velünk együtt révedeztek a távolba s csak a cigányom golyótól való fejkapkodása rázta fel lelünkkel a valóra s nevettek egy egy aktuális megjegyzésen. Tisztelettel Albi István tanár, térképezés.

— Hindenburgok Pilsenben. Hindenburg ezredét Pilsen városa bámulatos lelkesedéssel fogadta. A pályaudvar előtt gyönyörű diadal-kapu volt nemzeti színű zászlókkal díszítve, s az egész város zászlódszít öltött. Óriási közönség várta a fejérmegyei magyar éljenzéssel kísértet a városba. A város vezetősége nagy küldöttséggel várta őket, s a polgármester meglehangú beszédben üdvözölte a vitéz ezredet.

HIREK.

— Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a sajtóról. Kedden este hat órakor tartotta a Katolikus Sajtóegyesület hetedik rendes közgyűlését nagy-számu, előkelő közönség jelenlétében. A közgyűlést Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök nyitotta meg s beszédében meg-bélyegezte az antant sajtójának hazudozásait és kifejtette a sajtó nemes hivatását.

Ugy vagyunk a sajtóval — mondotta a püspök — mint a fegyverrel. A technika kialakítja, tökéletesen a fegyvert: csinál belőle végre is gépfegyvert. Minden attól függ, hogy kinek kezén van a gépfegyver, mert a mi ágyuinkkal minket lehet főnkretenni, saját ásóinkkal a mi sirjainkat lehet meg-ásni. A technika, a forgalmi haladás és fejlődés minden irányban kialakította ezt az óriási hatalmat. És bizony e szellemi gépfegyver mögött ez idő szerint nem éppen a becsületesség, nem az igazság, nem az erény áll, hanem valami szörnyeteg: nem a világháború, hanem a világhazugság. Mert hogy ebben az évben és a világháborúban, a világháború érdekében megnyit hazudott az antant sajtója, hogyan élt vissza a sajtószabadsággal, azt más időkben mégsem tapasztalhattuk volna olyan mértékben, mint éppen most. Megundorodtunk attól a féktelen, mindent hazudni merő szabadságtól, a mely végre is

éppen azért, mert az abszolút szabadság embernek nem való, a törvény kereteit és korlátait követeli és az igazi szabadságnak védelmezőit hatalmasan megleckézteti, hogy igenis, sajtószabadságot akarnak, de a sajtószabadságot is köti az igazi szabadság mértéke. Azonban a sajtó ezekben a szomorú, nehéz időkben nemcsak a világhazugságnak állott szolgálatában, hanem más hatalmas és szent érzéseknek szolgálatában is. Látuk, hogy a hazaszeretet, az áldozatkészség s a népek lelkes odaadása milyen óriási erőpróbát állt ki ezekben a napokban. A sajtó megtehetette azt a nagy szolgálatot a jó ügynek, hogy mindezeket a szent érzéseket szolgálta és fejlesztette. Mindebből az a tanulság, hogy igenis nagy szükségünk van arra, hogy a sajtószabadságot hatalmas, jó szervvé kialakítsuk, s egyben iparkodjunk kell, hogy a Katolikus Sajtóegyesület az ő előkészítésében és tisztikarában kiegyesíttessék, hogy úgy álljon itt, mint a mely érzi az idők terhét és súlyát, de úgy érzi, hogy azt megállani és megbirni is tudja.

— Kinevezés. Ófelsége Mézszöly Áron sárbogárdi szolgádjáró, népfelkelő és volt tisztet tart. főhadnaggyá a vonatcso-pathoz, Komáromi Mátyás fehérvári járási számvető, népfelkelő és volt tisztet pedig tart. hadnaggyá a gyalogságnál nevezte ki.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO színháza.

Szerdán és csütörtökön:

Waldemár Psilander

legujabb filmalakítása.

A HÍÓS

dráma 4 felvonásban.

Ttazás a Lusitánián (akt.)
AZ új ruha, (humoros.)

Előadások fél 7 és 9 órakor. — Rendes helyárak.

— **Egyházmegyei hírek.** Répáspály Ferenc bakyorsárkányi plebánost a kegyuraság bemutatása alapján a megyéspüspök martonvásári plebánosnak nevezte ki. Husveth József martonvásári segédlelkész pedig Dunabogdányba küldetett hasonló minőségben. *Udvardi Ignác* dunabogdányi segédlelkész Bakonyárkányba ment ideiglenes adminisztrátornak. *Krasztina Lajos* sóskuti segédlelkész a megyéspüspök Torbágyra küldte ideiglenes adminisztrátornak.

— **Dr. Guthercz Jenő** kiténtése. A kassai hadtestparancsnokság a legmelegebb dicséző elismerését küldte dr. Guthercz Jenő törzsorvosnak, a székesfehérvári hadikórházak parancsnokának, a kórházakban kifejtett buzgólkodásáért s azon ügybuzóságáért, amelyet a közegészségügy terén a kassai hadtestnek székesfehérvári tartózkodása alatt kifejtett.

— **Személyi hír.** *Kárpáti Kelemen* tankerületi főigazgató a pécsi állami főreáliskola és a ciszterci rendi főgimnázium szóbeli érettségi vizsgáinak meghallgatására Pécsre utazott

— **Érettségi biztos.** *Kelemen Béla*, a helybeli áll. főreáliskola igazgatóját a kultuszminiszter az aradi kir. főgimnázium érettségi vizsgáihoz az ottani tankerületi főigazgató helyettesítésével bizta meg.

— **Áthelyezés.** *Schweiger József* m. kir. 17-ik honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagy a cs. és kir. 2-ik vartüzérséghez helyeztetett át.

— **Katonai kiténtések.** *Ligei István* (tartalékos) hadapród az I. oszt. ezüst vitézségi éremmel; *Hoffer Béla* (tartalékos) hadapród pedig a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel lett kiténtetve.

— **A vak katonáknak.** N. N. 4 kor, küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a vak katonák számára.

— **Érvényben marad a második kukoricarekiválás.** A fehérvári gazdaközönségnek állandó baja volt a kukoricarekiválással. Az állam lefoglalt minden tengerit, s rajta tartja most is a kezét, ami gazdáinknál, különösen az állatok élelmezése körül súlyos zavarokat okoz. Maguk a gazdák minden módot megpróbáltak, hogy a bajon segítsenek, fölkérték a főispánt és a polgármestert, járjanak el ügyükben az illetékes minisztériumokban. Gróf *Széchenyi Viktor* főispán és *Kerekes Lajos* h. polgármester jártak is ez ügyben Budapesten a minisztériumokban. Közbenjárásuk azonban meddő maradt. A fehérvári gazdák kérését a minisztérium elutasította, vagyis a második kukoricarekiválás teljesen érvényben marad, mert a 3500 q lefoglalt kukoricára az államnak még mindig szüksége van.

— **Acélgomb okozta a halálát.** Megírtuk, hogy *Litvig Ferenc* hét éves fucska hétfőn délelben a honvédlaktanyánál hirtelen rosszul lett s azonnal meghalt. Az orvosrendőri felboncolás, amelyet dr. *Pataki* és dr. *Molnár* főorvosok végeztek, megállapította, hogy fulladás okozta a hirtelen halálát. A kis fucska egy acélgombot nyelt le, amely a gégejében megakadt.

— **Elfogott katonaszökevény.** *Bodrogi János* cigányt, akit a 69. gyalogezredhez besorozták, a katonaszökés elől megszökött. A gyorslábú cigányt azonban hamarosan elfogta a csendőrség *Balaton-szenyőrgy* környékén és vissza szállította Székesfehérvárra, ahol a fegyvertől irtózó Fáraó-ivadékok majd munkába veszik és kitanítják katonabecsületre.

— **Megszegett elővásárlási tilalom.** Özv. *Paulusz Györgyné* Budapest, Erzsébet-körút 43. sz. alatti lakos és *Ferenci Gáborné* helybeli Tolnai u. 12. sz. alatti lakos viszonteladását cájájából korán reggel a piacon a vidéki eladókól egy csomó tojást összevásároltak. Mivel a két asszony ezáltal megszegte az elővásárlási tilalmat, a rendőrség elítélte őket 20—20 kor, pénzbüntetésre vagy 1—1 napi elzárásra.

— **Hangulat a lövészárkokban.** Egy fiatal, fehérvári 17-es honvédszázados írja a *Csernovitz Horodnka-Zaleszicki* közötti harcokból a követ kezű hangulatos, kedves sorokat:

Keserves hét után, mikor mindenkimet elvesztettem, kiket szerettem, nagy napra virradtunk. Przemysl esellet. Istenem, micsoda vad éljenzés volt abban az annyi szenvedést látott években. Nem is hiába. Előtünk is megtört az orosz, s ma már ismét megyünk előre. Az izgalom, mikor P. elfogták, lassankint elcsendesedtek, s ma már vigan, boldogan várjuk az indulás idejét. A lövészárkok szélén ülünk, vig beszélgetés közben kávét főzünk és élvezzük a jó levegőt, annak az ároknak a szélén, melyből, ha tegnap a kezünket emeltük fel, már géppuska köpött a markunkba. Itt a háborúban ezek a legboldogabb pillanatok, s ilyenkor lesz könnyes a katona szeme. Ilyenkor, mikor a küldés meghozza a sóvárgott gyümölcsöt, s a fogoly oroszok mellett nevetünkünk.

— **A Vöröskereszt varrodájába jelentkezett.** A Fejérmegyei Napló felhívta a helybeli leányokat, hogy jelentkezzenek a Vöröskereszt varrodájában. Eddig már négyen jelentkeztek. Most *Taucz Róza* (Széchenyi u. 15.) jelentkezett a hazafias munkára minden péntek délutánra.

— **Rövid hírek.**
Halálhír. *Mátyus Károlyné* sz. *Kolmann Mária* f. hó 15 én 52 éves korában meghalt. Temetése 18-án d. u. 5 órakor lesz a *Horváth István-utca* 2. sz. a. gyászszobából.

Katonalelkész. *Kovács Béla* 16-os tüzérvormester, losonci lakos, a harctérben kapott betegség következtében elhunyt. Temetése 18-án d. u. 2 órakor lesz a *Szent György kórház* halottasházából.

— **Friss sertésus,** felvágottak, zsír és szalonnák, füstölhúsok kitűnő minőségben legutányosabban *Marschall Nándornál*, *Kossuth-utca*. Levescsont kgja 40 fillér.

Kréme de lactaine saját nemében páratlan hatású arcbőrzsépfő, finomított készítmény, ezen tekintérem teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bárony puhává teszi. Pattanásokat, szepőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható *Szűcs Róbert* Magyar Korona gyógyszerüzében *Kossuth utca* sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

— **A legújabb mintázatu pepita,** kék és fekete gyapju kosztümek, mék, lüszterek, mosható vásznak, férfi- és fiúöltönyök, éppen úgy könnyű gyapjuszövetek legjobban beszerezhetők *Budányai Imre* posztókereskedésében.

— **Mese egy közatonáról** a címe annak a kiremaszkeccsnek, melyet hétfőn és kedden mutat be az *Apolló Színház*. A darabot *Karinty Frgyes* írta és a főszerepben *Horti Sándor*, a Néppera művésze szerepel.

PIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK EPÜLETE) ::

Pörkölt kávéverekéi utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

SZÍNHÁZ.

A hős. (Psylander legújabb filmalakítása.) Szencziócs sikert aratott az Apollóban bemutatott legújabb Psylander film, „A hős.” A híres mozzinész eme filmen épp úgy, mint többi szerepeiben is kitűnő, akit felesleges dicsérni. A műsornak egy igen szencziócs aktuális képe, „Utazás a Lusitánián,” melyet a közelmúltban az Omnia mutatott be, igen tetszett a közönségnek. Egy Nordisk vigjáték és eredeti harctéri felvételek egészítik ki a műsort, mely teljes egészében ma látható utoljára.

Szerkesztői üzenet.

Trukkensitz András. Olasz harctér. Örömmel vesszük, hogy gyakran felmerik bennünket tábori lapjával. Szeretettel üdvözöljük a fehérváriakat és a megyebelieket.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere. 7308/915. szám.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvételés mihez tartás végett közhírré teszem, hogy a Földmívelésügyi m. kir. miniszter úrnak 49911/915. számú rendelete értelmében a rézgállc maximális árának meghatározására éskivárlására vonatkozó 1488. ministerelőki rendelet 3. §-a és a 48055/915. számú földmívelésügyi ministeri rendelet 7. §-a szerint folyó évi április hó 30 ika után Magyarországra behozott rézgállc sem rekivárlás, sem maximális ár alá nem esik.

Az egyes kereskedésekben levő rézgállc készlet, amennyiben az folyó évi április hó 30-ika után érkezett Magyarországra, a kereskedők által hatósági utalvány és minden korlatozás nélkül szabadon árusítható.

A fent hivatkozott számú ministeri rendeletekkel korábban rekivárlt és Székesfehérvár szab. kir. város részére feloldott rézgállciból a kereskedésekben még meglévő készlet a szőlőbirtokosok részére megállapított maximális árban csakis hatósági utalvány ellenében szolgáltatható ki.

Székesfehérvár, 1915. június hó 16 án.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Námessy János,
ta ácsos.

APRÓHIRDETÉSEK.

Munkasleányok felvételnek *Hagenmacher* sörtelepén. *Fazekas utca* 6. sz.

Egy mindenesfiu felvétetik. *Butorszövetkezet* *Kossuth-utca* 10.

Egy udvari lakás az Öreg u. 15. sz. házban aug. 1-re kiadó. *Ugyanott* 4 lóra istálló azonnal kiadó. *Tudakozódní* ugyanott lehet.

Vagni és tartani való malacok és tehén *Széchenyi-u. 15. sz.* alatt eladó, *ugyanott* rét is kiadó.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön,
június hó 16 és 17-én:

GYORSVONAT.

Szencziócs detektívdráma
3 felvonásban.

Nagyszabású pótműsor,
közte

Legújabb háborus felvételek.

Saját művészi zenekar.

Rendes helyárak.

Naponta 2 előadás este fél 7 és 9 órakor.

BODEGA.

és

CSEMEGECSARNOK:

Gebauer Testvérek

Kossuth-utca 9. szám.

Telefon: 340. Telefon: 340.

Asztali vörös- és aszúborok, valamint cognac- és likőrfajták, tovább mindennemű hideg felvágottak, sajtok és *Kugler-sütemények*.

Falatozó helyiségünkben

a legelőzékenyebb kiszolgálás és szolid árak mellett a nap bármely szakában kaphatók.

Üditő-italok

CSEMEGE KÜLÖNLEGESSÉGEK.